

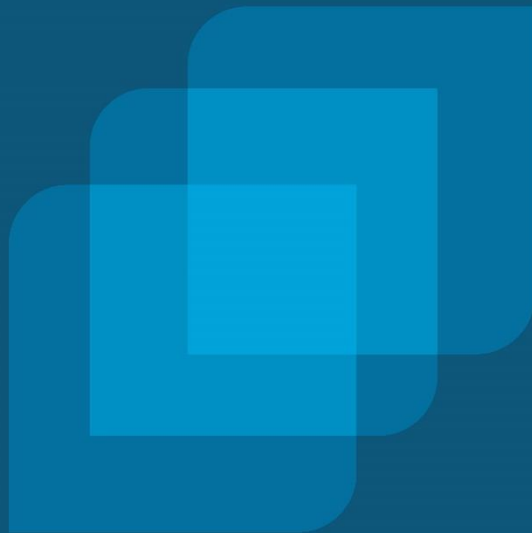
**Kontrollutvalgs-
sekretariatet Innlandet**
kommunalt oppgavefelleskap

Plan for forvaltningsrevisjon 2024 - 2027

Kontrollutvalget i Lillehammer kommune

Vedtatt i kontrollutvalget 14.10.2024, sak 35/24

Vedtatt i kommunestyret 28.11.2024, sak 86/24

Innhold

1. Innledning.....	2
2. Forvaltningsrevisjon 2024 – 2027	3
2.1. Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon	3
2.2. Andre aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	3
3. Gjennomføring av forvaltningsrevisjon	4
3.1. Bestilling.....	4
3.2. Revisjonsstandard og metode	4
3.3. Rapportering.....	4
4. Endring og rullering av plan.....	5
5. Vedlegg - mulige vinklinger på de prioriterte områdene.....	6

1. Innledning

Kommunelovens § 23-3 sier at kontrollutvalget skal utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon minst én gang i løpet av valgperioden. Planen skal basere seg på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Vurderingen skal se på hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Forvaltningsrevisjoner innebærer systematiske og uavhengige undersøkelser av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og oppfølging av kommunestyrets vedtak. De skal bidra til læring, redusere risiko for avvik, identifisere områder hvor det kan gjøres forbedringer og sikre at offentlige ressurser brukes effektivt og i tråd med lover, vedtatte mål, vedtak og retningslinjer.

Plan for forvaltningsrevisjon skal vedtas av kommunestyret innen utgangen av 2024, og kommunestyret kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Kontrollutvalget bestilte en overordnet risiko- og vesentlighetsanalyse av Lillehammer kommune av kontrollutvalgssekretariatet. Det ble også bestilt en KOSTRA-analyse fra Innlandet Revisjon IKS som underlag til arbeidet.

Gjennom våren har kontrollutvalget diskutert aktuelle tema i sine møter, fått innspill og orienteringer fra blant annet kommunedirektør og andre i administrasjonen, samt sendt ut brev til det politiske miljøet med oppfordring om å komme med innspill. Sekretariatet har også gjennomført et møte med revisjonen for å få innspill fra dem, samt avholdt et møte med kommunedirektøren sammen med leder og nestleder av kontrollutvalget.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen ble behandlet i møte 02.09.2024. Kontrollutvalget valgte da temaer inn i plan for forvaltningsrevisjon basert på:

- **Risiko**
En vurdering av sannsynligheten for at de ulike risikofaktorer eller avvik i forhold til forutsetninger og mål slår til.
- **Vesentlighet**
En samlet vurdering av konsekvensen eller alvorlighetsgraden hvis risikoen inntreffer – f.eks. ved at det berører en stor del av innbyggerne eller at eventuell svikt har stor konsekvens for enkeltpersoner eller kommunens økonomi.
- **Læring og utvikling**
Identifisere beste praksis og områder for forbedring, noe som kan bidra til kontinuerlig utvikling og forbedring av kommunal forvaltning
- **Politisk aktualitet og interesse**
Kommunens oppfyllelse av plikter og ansvar knyttet til situasjonsbildet både regionalt, nasjonalt og globalt.

2. Forvaltningsrevisjon 2024 – 2027

Gjennom arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er det trukket frem mange tema som kontrollutvalget ønsker å følge med på.

I denne planen har kontrollutvalget delt forvaltningsrevisjonstemaene i to grupper; en prioritert liste med de prosjektene som vurderes som viktigst, samt en uprioritert liste med de prosjektene som per nå er vurdert å ha noe lavere risiko og vesentlighet. Hvor mange prosjekter som vil bli gjennomført i perioden avhenger av kontrollutvalgets budsjett og prosjektenes omfang.

Det kan bli endringer med tanke på risiko gjennom planperioden, som kan aktualisere uprioriterte eller helt nye områder.

Som vedlegg til planen er det under hvert av de prioriterte temaene foreslått mulig innretning på prosjektene. Endelig utforming av problemstillinger og omfang vil bli gjort i forbindelse med bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet og revisors utarbeidelse av prosjektplan.

2.1. Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har prioritert 10 tema for forvaltningsrevisjoner i planperioden, prioritert rekkefølge på de er som følger:

1. IKT-sikkerhet
2. Håndtering av vold og trusler
3. Kommunens arbeid med klima, natur og miljø
4. Oppfølging av ufrivillig skolefravær
5. HMS arbeid (inkludert oppfølging av sykefravær, arbeidsmiljø samt hel/deltid)
6. Integrering og inkludering av flyktninger
7. Styring og tildeling av tjenester innen helse og velferd
8. Interkommunal legevakt
9. Varslingsrutiner, kunnskap om og håndtering av varslinger
10. Styring og drift av kommunale barnehager

2.2. Andre aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Følgende prosjekter er ikke prioritert i planperioden, men kan være aktuelle dersom prioriterte prosjekter utgår eller andre forhold gjør de relevante:

- Rekruttering og kompetanseutvikling i kommunen
- PPT
- NAV kommune – sosiale tjenester
- Innkjøp
- Eiendomsforvaltning (både bygningsmasse og vei, vann og avløp)

3. Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

3.1. Bestilling

Kontrollutvalget vil som oftest i forkant av en forvaltningsrevisjon bestille en foranalyse fra Innlandet Revisjon IKS, som er kommunens valgte revisor. Foranalysen vil gi nærmere beskrivelser av status på temaet, og gi forslag til formål og problemstillinger som kan kontrolleres. Dersom kontrollutvalget vil bestille en forvaltningsrevisjon basert på det revisor fant i foranalysen, utarbeider revisor en prosjektplan. I prosjektplanen avklares formål og problemstillinger som skal ligge til grunn for prosjektet. Det er viktig at kontrollutvalget forsikrer seg om at de problemstillingene som revisor legger frem gir svar på det kontrollutvalget ønsker å undersøke. Utvalget må også ta stilling til fremdriftsplanen og ressursbruken (budsjettet).

3.2. Revisjonsstandard og metode

Revisor skal følge standarden for forvaltningsrevisjon (RSK 001). Revisor har rett til innsyn i alle nødvendige opplysninger og dokumenter i kommunen, uavhengig av taushetsplikt (kommuneloven § 24-2). Revisor har også innsynsrett i interkommunale selskaper, politiske råd, oppgavefelleskap, kommunale aksjeselskaper uten statlige eller private eiere, og virksomheter som utfører oppgaver for kommunen (kommuneloven § 23-6).

Revisor skal sende et oppstartsbrev om forvaltningsrevisjonsprosjekter til kommunedirektøren før datainnsamlingen starter.

Metodene for datainnsamling i forvaltningsrevisjonsprosjekter varierer avhengig av problemstillingene i hvert prosjekt. En kombinasjon av flere metoder sikrer bredde i datamaterialet og kvalitetssikring gjennom sammenligning av funn. Vanlige metoder er dokumentanalyse, intervju, analyse av statistikk og tall, spørreundersøkelser, testing av rutiner.

3.3. Rapportering

Kommunedirektøren skal få uttale seg om funnene i rapporten, og uttalelsen legges ved rapportene som sendes til kontrollutvalget. Etter kontrollutvalgets behandling av forvaltningsrevisjonsrapporten utarbeides en innstilling som sendes til kommunestyret sammen med rapporten. Kontrollutvalget skal sikre at kommunestyrets vedtak om rapportene følges opp.

Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om oppfølgingen, enten som egen sak eller via årsrapporten.

4. Endring og rulling av plan

Denne planen er utarbeidet med tanke på forvaltningsrevisjon i Lillehammer kommune i en fireårs periode. Kontrollutvalget vil for øvrig jobbe kontinuerlig med å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på ulike og andre områder innen forvaltningen. Dette gjøres i dialog mellom kontrollutvalg, administrasjon, revisor og andre.

Om kommunestyret ber kontrollutvalget gjennomføre en forvaltningsrevisjon, eller kontrollutvalget gjør vurderinger som tilsier at andre områder bør prioriteres, kan kontrollutvalget avvike fra vedtatt plan for forvaltningsrevisjon. Dersom kontrollutvalget finner det formålstjenlig, kan plan for forvaltningsrevisjon også rulleres i løpet av perioden. Planen vil da komme til ny behandling i kommunestyret.

Kontrollutvalget ber kommunestyret om fullmakt til å fravike de vedtatte prioriteringene i planen basert på utvalgets kontinuerlige vurderinger eller om andre forhold tilsier det.

5. Vedlegg - mulige vinklinger på de prioriterte områdene

Forslag til tema/vinkling/innretning

Mulige innfallsvinklinger er ikke uttømmende, dette besluttes ved behandling av foranalyse og eller prosjektplan.

IKT-sikkerhet

Det er per i dag bestilt et prosjekt da det forrige kontrollutvalget også hadde dette temaet med i sin plan for forvaltningsrevisjon. Prosjektet er bestilt i samarbeid med kontrollutvalgene i Gausdal og Øyer kommuner.

Formålet med prosjektet er å undersøke om kommunene i Lillehammer-regionen har etablert tilfredsstillende tiltak for IKT-sikkerhet, slik at eventuelle mangler kan rettes og systemene gjøres sikrere.

Følgende problemstillinger ligger til grunn for bestillingen til revisjonen:

- Har kommunen etablert tilfredsstillende sikkerhetstiltak mot cyberangrep i utvalgte IKT-systemer?
- I hvilken grad har de ansatte i kommunen tilstrekkelig kjennskap til retningslinjer og rutiner for informasjonssikkerhet?

Håndtering av vold og trusler

Man kan se på kommunen på et overordnet nivå, men for eksempel gå i dybden på et par sektorer som for eksempel skole og helse/omsorg. Aktuelle problemstillinger man kan se på:

- Har Lillehammer kommune overordnede rutiner og tiltak for å sikre at ansatte beskyttes mot vold og trusler og oppfølging av ansatte utsatt for dette?
- I hvilken grad er kommunens rutiner, systemer og tiltak egnet for å forebygge hendelser med vold og trusler og er disse egnet til å skape trygghet / et trygt arbeidsmiljø på de ulike avdelingen/sektorene?
- Hvordan fungerer kommunens håndtering og oppfølging av hendelser som involverer vold og trusler?

Kommunens arbeid med klima, natur og miljø (bærekraft)

Formål med en eventuell revisjon kan være å undersøke kommunens arbeid for å redusere klimagassutslipp og tilpasse Lillehammer til klimaendringene. Det kan også være aktuelt å dele opp i underprosjekter hvor man først ser på systematikk, deretter utøvelse på enkelte områder. Her kan revisjonen hjelpe til via enkle foranalyser og vurderer hvor risiko er størst.

Kontrollutvalget har allerede bestilt en foranalyse, og det gjøres derfor ikke ytterligere for å finne vinkling før denne er klar.

Oppfølging av bekymringsfullt skolefravær

Temaet aktualiserte seg gjennom pandemien og er en generell utfordring spesielt blant yngre. Kontrollutvalget i forrige periode jobbet med et prosjekt om psykisk helse blant unge, og revisjonen fikk da informasjon fra administrasjonen om at det dette med skolevegring var en økende utfordring, og at det henger sammen med psykisk helse.

Formål kan være å undersøke om omfanget av bekymringsfullt skolefravær ved skolene i Lillehammer, å undersøke om skolene benytter rutiner og systemer for å jobbe med elever

med bekymringsfullt skolefravær og å danne et kunnskapsgrunnlag for å vurdere hva som kan være en relevant innretning for en forvaltningsrevisjon som undersøker hvordan skolenes håndtering av bekymringsfullt skolefravær fungerer i praksis. Aktuelle problemstillinger:

- Er skolens systemer for å registrere fravær egnet til å identifisere bekymringsfullt fravær?
- Har skolene systemer for å kartlegge og følge opp elever som viser tegn til bekymringsfullt skolefravær?
- Hva er omfanget av bekymringsfullt skolefravær ved skoler i Lillehammer?
- Hvordan opplever foresatte til elever med bekymringsfullt skolefravær skolenes oppfølging?

HMS-arbeid (inkl. oppfølging av sykefravær, arbeidsmiljø samt hel/deltid)

Dette temaet kan ha flere ulike vinklinger. En foranalyse vil kunne avdekke hvilken del som er mest risikofyllt i Lillehammer. Noen aktuelle problemstillinger kan være:

- HMS-kompetanse i organisasjonen. Har Lillehammer kommune et overordnet HMS-system som sikrer at kommunen driver et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid? På hvilken måte følges dette opp i praksis?
- I hvilken grad benyttes avvikshåndtering for å bedre HMS-arbeidet i kommunen?
- Har man en tydelig rolle- og ansvarsfordeling knyttet til personalforvaltning?
- I hvilken grad sørger Lillehammer kommune for at lederne i organisasjonen har kompetanse til å ivareta sitt HMS-ansvar?
- Hvilke rutiner og tiltak har Lillehammer kommune for å forebygge, følge opp og redusere sykefravær? I hvilken grad etterleves dette av ledere?

Integrering og inkludering av flyktninger

Formål kan være å undersøke i hvilken grad Lillehammer kommune gjennom sitt integreringsarbeid styrker flyktningers mulighet for å bli integrert i det norske samfunnet og bli økonomisk selvstendige. Undersøkelsen bør begrenses til å se på ansvaret kommunen har for å bosette flyktninger og å gi deltakelse i introduksjonsprogrammet.

Aktuelle problemstillinger:

- I hvilken grad får flyktingene i Lillehammer kommune individuelt tilpasset boveiledning?
- I hvilken grad oppfyller Lillehammer kommune lovpålagte krav for introduksjonsordningen for bosatte flyktninger?
- Har kommunen etablert et system for internkontroll som gir tilstrekkelig oversikt og kontroll på at flyktninger i kommunen mottar den oppfølgingen de har krav på?
- Hva fungerer bra og hva fungerer mindre bra med integreringsarbeidet i Lillehammer?

Styring og tildeling av tjenester innen helse og velferd

En forvaltningsrevisjon kan se på tildeling av tjenester, vurdering av terskel for tildeling og om tjenester gis i henhold til vedtak.

Kriterier vil være aktuelt lovverk og de politiske vedtak som er fattet om temaet.

Interkommunal legevakt

Det er per i dag bestilt et prosjekt i samarbeid med kontrollutvalgene i Øyer, Gausdal, Ringsaker og Ringebu om dette.

Formålet med prosjektet er å undersøke om Lillehammer kommune som vertskommune gir den tjenesten den skal i henhold til lov og inngått samarbeidsavtale, og om samarbeidet fungerer etter intensjonen.

Følgende problemstillinger ligger til grunn for bestillingen til revisjonen:

- Hvordan er Lillehammer interkommunale legevakt organisert og bemannet?
- I hvilken grad bidrar samarbeidsavtalen og rutiner for legevaktssamarbeidet til at:
 - a. Kommunene får dekket sitt behov for legevaktstjenester
 - b. Samarbeidskommunene får et informasjonsgrunnlag for styring og kontroll med legevaktstjenesten
- Har den interkommunale legevakten et tilfredsstillende samarbeid med andre tjenester?

Varslingsrutiner – kunnskap om og håndtering av varslinger

Kontrollutvalget i forrige valgperiode var opptatt av dette temaet og fikk en orientering om det. Sekretariatet har sett på gjennomførte forvaltningsrevisjoner i andre deler av landet. Det er flere som ser på dette med varsling i sammenheng med etikkarbeid i kommunen, samt åpenhetskultur. Kommunelovens formålsparagraf nevner spesifikt at loven skal legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard. Etikk er de verdiprioriteringer som ligger til grunn for enhver beslutning eller handling. Det er anbefalt at kommunene har etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte.

Ulike vinklinger:

- ✓ Formål kan være å undersøke om varslingsrutinene er i henhold til lovverket, om de er kjent og forstått av ansatte og om de håndteres riktig. Aktuelle problemstillinger kan være:
 - Er kommunens rutiner for varslinger i samsvar med lovverket?
 - I hvilken grad er varslingsrutinene kjent og tatt i bruk i kommunen?
- ✓ Om formålet også omhandler etisk arbeid og åpenhet kan aktuelle problemstillinger være:
 - Er Lillehammer kommunes etiske retningslinjer kjent og forankret hos de ansatte?
 - Har Lillehammer kommune fungerende systemer som legger til rette for åpenhet, god ytringskultur og muligheten for varsling?
 - Har Lillehammer kommune tilstrekkelige tiltak for å sikre betryggende kontroll og høy etisk standard i virksomheten?
- ✓ Eller:
 - Har Lillehammer kommune tiltak for å sikre gode etiske holdninger og handlinger i organisasjonen?
 - I hvilken grad er tiltakene fulgt opp?
 - I hvilken grad er kommunens rutiner for varsling kjent og tatt i bruk?
- ✓ Aktuelle problemstillinger dersom man også ønsker spesielt fokus på det politiske nivået samt se på habilitet:
 - Er de etiske retningslinjene kjent og blir de etterlevd av faste ansatte og politikere?
 - Er habilitetsbestemmelsene kjent og blir de etterlevd av faste ansatte og politikere?
 - Er varslingsbestemmelsene kjent og blir de etterlevd av faste ansatte og politikere?

Styring og drift av kommunale barnehager

Om offentlige barnehager driftes effektivt, så har dette betydning for tilskudd til de private. Effektiv drift har og betydning for kommunens økonomi som er presset. Å åle kvalitet kan være aktuelt, men erfaringsmessig kan det være utfordrende å finn revisjonskriterier.

Innlandet Revisjon IKS kan utfordres på hvordan et prosjekt kan innrettes og hvor eventuelle svakheter eller risikoområder finnes. En vurdering av om barnehagene styres i henhold til aktuelt lovverk, bemanningsnorm, tidlig innsats mm. kan være aktuelt.